

ዳኞች፡- ዓብዱልቃድር መሐመድ

ታፈሰ ይርጋ

ፀጋዬ አስማማው

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- የወ/ር አወጣሽ አብርሃ ወኪል - ክብርም አስመላሽ - ጠበቃ ካላዩ መሃሪ - ቀረቡ።

ተጠሪ፡- የአቶ ገ/ኪዳን እንግዳ - ወኪል ኃ/ሥላሴ ገ/ኪዳን - ጠበቃ ገ/አምላክ - ገ/ጊዮርጊስ - ቀረቡ

መዝገቡ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው ጉዳይ የሥነ-ሥርዓት ሕግን መሠረት ያደረገ ሲሆን ክርክሩ የተጀመረው የአሁኗ አመልካች መጋቢት 01 ቀን 1995 ዓ.ም በፃፉት የክስ ማመልከቻ ግምቱ ብር 1500.00 /አንድ ሺህ አምስት መቶ ብር/ የሆነ በመቀሌ ከተማ ደቡብ ወረዳ ጣቢያ አድነት ውስጥ የሚገኝ በምስራቅ 533፣ በምዕራብ አደባባይ፣ በሰሜን 530፣ በደቡብ 534 የሚያዋስነው ፣ ስፋቱ በካሬ 600/ስድስት መቶ/ የሆነ የሚች አባታቸው ባሻይ አብርሃ ኪዳኑ ይዞታ በመሆን ከ1960 ዓ.ም ግብር የገበረበት ቦታ መኖሩን በዚህ ቦታ የአሁኑ ተጠሪ በነበረ ይዞታነት ይገባኛል ብለው በቻልህ ትግራይ ጋዜጣ በ15/04/1995 ዓ.ም ተራ ቁጥር 755 በስማቸው ተጠንቶ መውጣቱን አመልካች ቦታውን በተመለከተ የይገባኛል ጥያቄ ለሚመለከተው የአስተዳደር አካል ቢያቀርቡም በመቐለ ዞን ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ በቁጥር 10709 /354/94 በቀን 22/5/1995 ዓ.ም በተፃፈ ደብዳቤ ጉዳዩን በፍርድ ጨርሰው አንዲቀርቡ ማዘዙንና የሚች አባታቸው ወራሽ መሆናቸውን ማረጋገጣቸውን ዘርዝረው የቦታው ግማሽ 300 ካ.ሜ እንዲሠጣቸው ይወስንላቸው ዘንድ ዳኝነት ጠይቀው በአሁኑ ተጠሪ ላይ በመቀሌ ደቡብ ወረዳ ፍ/ቤት በመሠረቱት ክስ መነሻ ነው። የአሁኑ ተጠሪም በተከላከሉታቸው ቀርበው በሠጡት መልስ በከላሽ ክስ የተቀመጠው በመቻልሕ ትግራይ ጋዜጣ ከወጣው ጋር የማይገናኝ እና በጉዳዩ ላይ ተከራክረውበት ውሳኔ ተሰጥቶ ተከፋፍለው በየግል ይዘው እንደሚገኙ ገልፀው በክሱ ላይ የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ አቅርበው ተከራክረዋል ፍ/ቤቱም የግራ ቀኙን ክርክር በቃል በሠማበት ወቅት ከላሽ እየጠየቁ ያሉት ስለተከፋፈሉት ሳይሆን ስለነበረ ይዞታ መሆኑን መግለጻቸውን ተቀብሎ ተገቢውን ማጣራት ከአደረገ በኋላ ጉዳዩን መርምሮ በመቻልሕ ትግራይ ጋዜጣ ተራ ቁጥር 755 በቀን 15/04/1995 ዓ.ም በአሁኑ ተጠሪ ስም ተጠንቶ የወጣ ቦታ ለአመልካችም በአባታቸው ድርሻ ግማሽ 300 ካ.ሜ ሊደርሳቸው ይገባል በማለት ወስኗል በዚህ ውሳኔ የአሁኑ አመልካች ቅር በመሠኘት ይገባኛቸውን ለመቀሌ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት አቅርበው ይኸው ፍ/ቤትም ግራ ቀኙን አከራክሮ የወረዳውን ፍ/ቤት ውሳኔ ሲያፀና ተጠሪ ጉዳዩን በድጋሚ ይግባኝ ለክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት አቅርበው ይኸው ፍ/ቤትም የወረዳውን ፍ/ቤት ውሳኔ በማጽናት ይግባኝን ሠርዞታል። ከዚህ በኋላ ተጠሪ አቤቱታቸውን ለክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሠበር ችሎት አቅርበው ግራ ቀኙ ከተከራከሩ በኋላ ችሎቱ የቦታች ፍ/ቤቶች በተጠሪ በኩል የቀረበውን የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ያለፉት ከሥነ-ሥርዓት ውጪ መሆኑን በምክንያትነት በመያዝ ጉዳዩ በፍርድ ያለቀ ነው ሲል የቦታች ፍ/ቤቶችን ውሳኔ ሽሯል የአሁኑ የሠበር አቤቱታ የቀረበውም በዚህ የሠበር ችሎት ውሳኔ ባለመስማማት በመቃወም ነው።

የአሁኗ አመልካች መጋቢት 24 ቀን 2000 ዓ.ም በፃፉት 5/አምስት / ገጽ የሠበር አቤቱታ በክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሠበር ችሎት ውሳኔ መሠታዊ የሆነ የህግ ስህተት ተፈጽሟል የሚሉባቸውን ምክንያቶች ዘርዝረው አቅርበዋል። ይዘቱም ባጭሩ ለክርክሩ መነሻ የሆነው ቦታ በፍ/መ/ቁ 2/90 አዋሃኝ ከተጠቀሰው የተለየ ስለመሆኑ የዙኑ እና የወረዳ ፍ/ቤቶች አጣርተው በወሰኑት ጉዳይ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 5 ከሚደነግገው ውጭ ጉዳዩ በፍርድ ያለቀ ነው ተብሎ መወሰኑ

መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ነው በማለት ዘርዘረው የክልሉ ሠበር ችሎት ውሳኔ ተሽሮ ሌሎች ፍ/ቤቶች የሠጡት ውሳኔ እንዲፀናላቸው ዳኝነት መጠየቃቸቸውን የሚያሳይ ነው። የአመልካች የሠበር አቤቱታ ተመርምሮም በሰበር ችሎቱ ሊታይ ይገባል በመባሉ ተጠሪ ቀርበው የአመልካች የሠበር አቤቱታ የቅሬታ ነጥቦች ተቀባይነት የሌላቸው የክልሉ የሠበር ችሎት ውሳኔ አግባብነት ያለው ስለመሆኑ ዘርዘረው ውሳኔው ሊፀና ይገባል ሲሉ በ22/01/2001 ዓ.ም በተፃፈ የመልስ ማመልከቻ ተከራክረዋል። አመልካች በበኩላቸው ጥቅምት 18 ቀን 2001 ዓ.ም የፋት የመልስ መልስ ማመልከቻ የሠበር አቤቱታቸውን በማጠናከር ተከራክረዋል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለፀው ሲሆን ይህ ችሎትም የግራ ቀኝን የፀሐፍ ክርክር የሠበር አቤቱታው ከቀረበበት ውሳኔ እና አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ በሚከተለው መልኩ መርምሮታል እንደመረመረውም የችሎቱን ምላሽ የሚያስፈልገው ዓብይ ጭብጥ ለክሱ መሠረት የሆነው ጉዳይ በመጨረሻ ውሳኔ ያገኘ ነው ተብሎ መወሰኑ ባግባቡ መሆን ያለመሆኑ ሆኖ አግኝቶታል።

ከክርክሩ ሂደት መገንዘብ የተቻለው አመልካች መጋቢት 01 ቀን 1995 ዓ.ም በፋት ክስ አዋሣኝንና ስፋቱን የገለፀበት ቦታ ቀደም ሲል በወረዳ ፍ/ቤት በመ/ቁ ከተጠቀሰውና እኩል እንዲካፈሉ በ07/05/1991 ዓ.ም ፍ/ቤቱ ከወሰነው ቦታ ጋር ተመሳሳይ ስለመሆኑ ነው። ይህ ስለመሆኑም የወረዳው እና የዙህ ፍ/ቤቶች ያረጋገጡት ሲሆን ፍ/ቤቶች የተጠሪን የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ውድቅ ያደረጉበት ምክንያት አመልካች በክስ ማመልከቻ ላይ የጠቀሱት አዋሣኝና ስፋት በመ/ቁ 2/90 የተወሰነውን የሚመለከት ቢሆንም ክሱ ሲሰማ በጋዜጣው ላይ የወጣውን ቦታ ስለመሆኑ በመግለጻቸውና በፍሬ ነገር ክርክር ወቅትም በማስረጃ ተጣርቷል በሚል ነው።

በመሠረቱ የፍትሐብሔር የክርክር አመራር ሥርዓት ዓይነተኛ ዓላማ የክርክርን ሂደት ለማቀላጠፍና አንድ ደረጃ ላይ ሊደርስ መቋጫ ለማበጀት መሆኑ ይታመናል። የፍትሐብሔርን ክርክር አንድ ደረጃ ላይ ሊደርስ እልባት እንዲደረግበት በማቀድ ከተደነገጉት የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ጽንሰ ሐሳቦች አንድ የመጨረሻ ፍርድ ያገኙ ጉዳዮች /Res judicata/ የሚለው ሲሆን ይህ ጽንሰ ሀሳብ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ/ 5 ስር በግልጽ ተቀምጧል። በዚህ ድንጋጌ መሠረት የመጨረሻ ፍርድ ያገኙ ጉዳዮች ማለት በማናቸውም መልክ በሕግ በተቋቋመ ፍ/ቤት ቀርበው የመጨረሻ ውጤት ያገኙ ጉዳዮችን የሚሸፍን መሆናቸውንና በፍርድ፣ በብይን፣ በውሳኔ፣ በትእዛዝ፣ ወይም በጊዜያዊ አገልግሎት ባለው ትእዛዝ የመጨረሻ ውጤት አግኝተው በሌላ መልክ ለመንቀሳቀስ የማይችሉ የክርክር ነጥቦችን ሁሉ የሚያጠቃልል ጉዳይ መሆኑን መገንዘብ የምንችለው ጉዳይ ነው። በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 5 ስር በተመለከተው አኳኋን አንድ ጉዳይ አስቀድሞ በፍርድ ያለቀ ነው ለማለት መረጋገጥ ካለባቸው ሁኔታዎች ውስጥ ቀደም ሲል ቀጥተኛ የፍሬ ነገር ጭብጥ የነበሩ ጉዳዮች በድጋሚ በቀረበው ክስም ላይ በቀጥታ በፍሬ ነገር ጭብጥ ሆነው መቅረባቸው፣ ቀደም ሲል የነበረውን ክርክር አሁን በክርክር ተሳታፊ በሆኑ ወገኖች ወይም ከእነሱ መብት በተላለፈላቸው ወይም ተላልፎላቸው በነበረ ወገኖች መሆኑንና እነዚህ ጉዳዮች ቀደም ሲል በተካሄደው ሙግት የመጨረሻ ፍርድ ያረፈባቸው መሆኑን ነው።

ቀጥተኛ የፍሬ ነገር ጭብጥ በመጨረሻ ፍርድ መቃወሚያነት ሲቀርብ ተቀባይነት የሚኖረው ይኸው ጉዳይ በድጋሚ በቀረበው ክርክር ላይ መቅረቡ ሲረጋገጥ ነው ቀጥተኛ የፍሬ ነገር ጭብጥ የሚለው ሐረግ አጠቃላይ ይዘቱ ሲታይም በመጀመሪያው ክርክር ላይ ከአንደኛው ወገን ተጠይቆ በሌላኛው ወገን የተካደ ወይም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የታመነና በዚህ ላይ የፍርድ ውሳኔ ያረፈበት የክርክር ነጥብ መሆኑን መገንዘብ አያዳግትም በመሆኑም በድጋሚ በቀረበው ክስ በቀድሞው ክርክር ተሳታፊ በነበሩ ወገኖች ወይም ከእነሱ መብት በተላለፈላቸው ወገኖች የሚካሄድ መሆኑና በሁለተኛው ክስም የተያዘው የፍሬ ነገር ጭብጥ ከመጀመሪያው ጋር ተመሳሳይ ሆኖ የመጨረሻ ፍርድ ያረፈበት መሆኑ ከተረጋገጠ እንዲሁም ጉዳዩ የመጨረሻ ፍርድ አርፎበታል የሚል ተቃውሞ በተከራካሪ ወገን ከተነሣ ተቀባይነት ያለው ስለመሆኑ ከፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 5 እና 244(2) ድንጋጌዎች የምንገነዘበው ነጥብ ነው።

በተያዘው ጉዳይ አመልካች በ01/07/1995 ዓ.ም ለወረዳው ፍ/ቤት ባቀረቡት ክስ አዋሣኝና ስፋቱ የተጠቀሰው ቦታ በመ/ቁ 2/90 በፍርድ ያለቀ በፍርድ ቤት ውሳኔ መሠረትም ግራ ቀኝ ተከፋፍለው በየግላቸው የያዙት መሆኑን በሁለቱም የቦታች ፍ/ቤቶች የተረጋገጠ ጉዳይ ነው ከወረዳ ፍ/ቤት እስከ ክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሠሚ ችሎት የተጠሪ የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ተቀባይነት ያጣው አመልካች በክሱ ላይ አዋሣኝን የጠቀሱት ቦታ በፍርድ ያለቀ መሆኑ ቢረጋገጥም በቃል ክርክር ወቅት በጋዜጣው የወጣውን ይዘታ የሚመለከት መሆኑን ስለገለፁና ይህም ቀደም ሲል በፍርድ ካለቀ ጉዳይ የተለየ መሆኑን በተደረገው ማጣራት ተረጋግጧል በማለት መሆኑን ከላይ ገልፀናል እንግዲህ

አመልካች በአቤቱታ ፀሐፊቸው አዋሳኝን የጠቀሱት ቦታ ውሳኔ ያገኘ መሆኑ አከራካሪ አይደለም አከራካሪው ነጥብ በክሱ መሠማት ወቅት በአቤቱታ ጽሑፍቸው የጠቀሱት ሣይሆን በጋዜጣው የወጣው መሆኑን ገልፀው ተከራክረዋል በሚል ተቀባይነት ማግኘቱ ሥነ-ሥርዓቱን የጠበቀ መሆኑን ያሳያል።

እንደሚታወቀው የአቤቱታ ፀሐፊቶች የሚመሩት በሥነ-ሥርዓቱ በተመለከተው ሥርዓት መሠረት ነው። ህጉ ይህን ያደረገበት መሠረታዊ ዓላማም የፍርድ ሂደቱን ለማቀላጠፍ በተቻለ ፍጥነት እልባት ለመስጠት ነው ። የአቤቱታ ጸሐፊዎች የሚመሩበት ሥርዓት መኖር ተከራካሪ ወገኖች ክስ በቀረበበት ጉዳይ ላይ በሚያዘው ጭብጥ ወይም ፍሬ ነገር ላይ ብቻ እንዲያተኩሩ የሚረዳቸው ይሆናል። በሌላ በኩል የአቤቱታ ጽሑፍ ሥርዓት ባለው መልክ እንዲቀርቡ ማድረግ ፍ/ቤቱ የክርክሩን ጭብጥ ለመመሥረትም ያግዘዋል፤ በመሆኑም በአቤቱታ ጽሑፍ ላይ ያልተገለፀ ፍሬ ነገር ፍርድ ቤቱ ጭብጥ የሚመሰርትበት አይሆንም። ጭብጥ ባልተመሠረተባቸው የክርክር ነጥቦች ላይ ደግሞ ክርክሩ በሚሠማበት ወቅት ማስረጃ ሊቀርብባቸው አይችልም። ምክንያቱም ማስረጃ የሚሠማው በተጠየቀው ጥያቄ ወይም በቀረበው የመከላከያ መልስ ላይ በግልጽና በዝርዝር በቀረቡት ነጥቦች ላይ ብቻ ነው፤ ሆኖም ፍ/ቤቱ የነገሩን ሁኔታ መርምሮ ሌላኛው ወገን ክስን ወይም መልሱን እንዲያሻሽል በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ቁ 91 እና 251 ድንጋጌዎች በተመለከተው መሠረት ሊያዝ ይችል ይሆናል። ከዚህ የሥነ-ሥርዓት አካሄድ ውጪ በአቤቱታ ፀሐፊ የተገለፁትን ፍሬ ነገሮች በመተው በቃል ክርክር ወቅት የተገለፀውን ፍሬ ነገር መሠረት በማድረግ በሌላ ተከራካሪ ወገን የቀረበውን ተቃውሞ ውድቅ ማድረግ ሥነ-ሥርዓቱን የጠበቀ ነው የሚባልበት የክርክር አመራር ሥርዓት ምክንያት የለውም በተያዘው ጉዳይም አመልካች በአቤቱታ ጽሑፍቸው ላይ የጠቀሱትን ነገር በቃል ክርክር ወቅት አለመሆኑን ገልፀዋል ተብሎ የክስ አቤቱታውን ባላሻሻሉበት ሁኔታ ተቀባይነት ማግኘቱ፤ የአቤቱታ ጸሐፊዎች የሚመሩበትን ሥርዓት ባላገናዘበ መልኩ ሆኖ ተገኝቷል፤ በመሆኑም አመልካች በአቤቱታ ጽሑፍቸው የገለፁትና የዘረዘሩት ፍሬ ነገር ከመ/ቁ 2/90 ከቀረበውና የመጨረሻ ፍርድ ካረፈበት ጉዳይ የተለየ ነው ለማለት የሚቻል ሆኖ አልተገኘም።

ሲጠቃለልም የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ጠቅላይ ፍ/ቤት ሠበር ችሎት ግራ ቀኝ የሚከራከርበት ጉዳይ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 5 መሠረት የመጨረሻ ፍርድ ያረፈበት ጉዳይ ነው ሲል የበታች ፍ/ቤቶችን ውሳኔ መሻሩ በአግባቡ ስለሆነ ውሳኔው መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ነው ለማለት አልተቻለም በዚህም መሠረት ተከታዩን ወስነናል።

ው ሳ ኔ

1. የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ጠቅላይ ፍ/ቤት ሠበር ችሎት በመ/ቁ 21439 ታህሣስ 25 ቀን 2000 ዓ.ም የሠጠው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 348(1) መሠረት በአብላጫ ድምጽ ፀንቷል።
2. አመልካች መጋቢት 01 ቀን 1995 ዓ.ም በፃፉት የአቤቱታ ጽሑፍ አዋሳኝንና ስፋቱን የጠቀሱት ቦታ በመ/ቁ 2/90 የመጨረሻ ፍርድ ያገኘ ጉዳይ ነው ብለናል።
3. በዚህ ችሎት ለተደረገው ክርክር ወጪና ኪሣራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።
4. ሐምሌ 14 ቀን 2000 ዓ.ም ተሰጥቶ የነበረው እግድ ተነስቷል። ይፃፍ መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መ/ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የሦስት ዳኞች ፊርማ አለበት

የ ል ዩ ነ ት ሐ ሳ ብ

እኛ ስማችን በሰስተኛው እና በአምስተኛው ተራ ቁጥር የተሰየምነው ዳኞች አብላጫው ድምጽ በሰጠው ውሳኔ ባለመስማማታችን የልዩነት ሀሳባችንና ምክንያታችንን ከዚህ በታች በዝርዝር ገልፀናል።

1. አብላጫው ድምጽ በውሳኔው በመጀመሪያው ገጽ በግልጽ እንዳሰፈረው አመልካች ተጠሪ የአባቱን የጋራ የይዛታ ቦታ ሊያካፍለኝ ይገባል የሚሉትን ቦታ ለማመላከት ሁለት አይነት አገላለጾችን ተጠቅመዋል የመጀመሪያው የወሰን መለያ ምልክቶችን በመጠቀም ተጠሪ በመቀሌ ከተማ ደቡብ ወረዳ ጣቢያ ሐድነት ውስጥ የሚገኘውና

በመሥራቅ 533 በምዕራብ አደባባይ በሰሜን 530፣ እና በደቡብ 534 የሚያዋስነው ስፋቱ 600 ካ.ሜትር ቦታ በማለት በክላሽቸው የገለፁ ሲሆን ከዚህ በተጨማሪ አመልካች ተጠሪ እንዲያካፍላቸው የሚፈልጉት ነባር የይዘታ ቦታ የመቀሌ ከተማ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ ታህሣሥ 15 ቀን 1995 ዓ.ም በመቃልሕ ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 በተጠሪ ስም የወጣው ነባር የይዘታ ቦታ የአባታቸው የጋራ ይዘታ ስለሆነ ተጠሪ እንዲያካፍላቸው ውሳኔ እንዲሰጥላቸው በክስ ማመልከቻቸው የጠየቁ መሆኑን የወረዳውና የዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ውሳኔ በማየት ለመረዳት ይቻላል።

ይህንን የአመልካች የክስ አቀራረብ ከሥነሥርዓት ሕግ ድንጋጌዎች አንጻር ስንመለከተው ከላሽ ለክርክሩ መነሻ የሆነው ጉዳይ የተለየ ነገር በሚሆንበት ጊዜ ነገሩን በመለየት በሚያስችል ሁኔታ ክሱን አብራርቶ የማቅረብ ግዴታ አንዳለበት በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 225 ንዑጽ አንቀጽ 1 ይደነግጋል በተለይም የከላሽ ክስ የማይንቀሳቀስ ንብረትን የተመለከተ በሆነ ጊዜ ከላሽ በክስ ማመልከቻው የማይንቀሳቀሰውን ንብረት ለይቶ ለማወቅ የሚያስችሉ ምልክቶችን በክስ ማመልከቻው መግለጽ ያለበት መሆኑንና ይህንንም ግዴታውን የሚወጣው

- የማይንቀሳቀሰውን ንብረት የሚለየው የአካባቢ ወሰን በሆነ ጊዜ የአካባቢ የወሰን ምልክቶችን በክሱ ውስጥ በመግለጽ የክስ ማመልከቻው ማቅረብ እንዳለበት ወይም ከዚህ በአማራጭም፣
- የማይንቀሳቀሰው ንብረት በዕርስት መዝገብ የተመዘገበ በሆነ ጊዜ ንብረቱ በዕርስት መመዝገቢያ መዝገብ ላይ የተሰጠውን ቁጥር በመጥቀስ ክሱን ማቅረብ እንዳለበት የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 225 ንዑስ አንቀጽ 2 ተደንግጓል። አመልካች ለወረዳው ፍርድ ቤት የክስ ማመልከቻ በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 225 ንዑስ አንቀጽ 2 ከተደነገጉት የማይንቀሳቀሥ ንብረት መለያ መንገዶች አንደኛውን አማራጭም ብቻ ሳይሆን ሁለቱንም አማራጮች በመጠቀም የክስ ማመልከቻቸውን ገልፀዋል። አመልካች በክላሽቸው ቦታውን ለመለየት የሚያስችሉ የወሰን ምልክቶችን የገለፁ ሲሆን ከዚህ በተጨማሪ የመቀሌ ከተማ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ ታህሳስ 15 ቀን 1995 ዓ.ም በመቃልሕ ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 ተጠሪ እንዲያካፍላቸው ተጠይቀዋል።

አመልካች በክስ ማመልከቻቸው ውስጥ የቦታ መለያ የወሰን መልክቶችን በመጥቀስ የገለፁት ቦታውና የመቀሌ ከተማ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ በተራ ቁጥር 755 የገለፀው ቦታ በአንድ መልዕክ ምድር ላይ የሚገኝ አንድ ቦታ አይደለም። አመልካች የወሰን ምልክቶችን በመጥቀስ የጠየቁት ቦታና የመቀሌ ከተማ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ በመቀልሕ ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 የወጣው ቦታ በተለያዩ መልዕክ ምድር የሚገኙ የተለያዩ ቦታዎች ናቸው። የሥራና ከተማ ልማት መምሪያ በቁጥር 755 በመቃልሕ ትግራይ ጋዜጣ ያወጣው ቦታ በወሰን ምልክቶች ሲገለጽ በምሥራቅ አቶ ኪዳኑ ፈቃዱ በምዕራብ አቶ አብርሃ ኪዳኑ በሰሜን መንገድ በደቡብ አቶ ግደይ ገብሩ የሚያዋስኑት 600 ካሬ ሜትር ቦታ እንደሆነ፣ በመቃልሕ ትግራይ ጋዜጣ በዝርዝር የተገለፀ መሆኑን ከሥር ፍርድ ቤት ውሳኔ ለመረዳት ይቻላል።

በእኛ እምነት አመልካች በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 225 ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገጉትን ሁሉንም አማራጭዎች በመጠቀም በክስ ማመልከቻቸው የጠየቁት ቦታ ሁለት የተለያዩ ቦታችን ነው። የአመልካች ክስ ግልጽነት የጉደለው መሆኑ አከራካሪ ባይሆንም አመልካች ክስ ያቀረቡት በመቀሌ ከተማ ደቡብ ወረዳ ሐድነት ጣቢያ ሚገኘው በምስራቅ 533፣ በምዕራብ አደባባይ፣ በሰሜን 530 በደቡብ 534 የሚገኘውንና ከዚህ በፊት አመልካችና ተጠሪ በመዝገብ ቁጥር 1/90 በወረዳው ፍርድ ቤት ተከራክረው የመጨረሻ ውሳኔ ያገኘውን ቦታ ነው የሚለው መደምደሚያ አመልካች የመቀሌ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ በመቃልሕ ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 አመልካች ተጠሪ እንዲያካፍላት በክስ ማመልከቻዎ ያቀረቡትን ጥያቄ ተጠሪ አመልካች ክስ እንዳላቀረቡበት ተደርጎ የተሰጠ በመሆኑ ተገቢ ነው የሚል እምነት የለንም። በእኛ እምነት አመልካች የወሰን ምልክቶችን በመግለጽ የጠየቁት ቦታና ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ በመቃልሕ ትግራይ ጋዜጣ ተራ ቁጥር 755 የገለፀውን ቦታ ተጠሪ እንዲያካፍላት ያቀረቡት ጥያቄ ሁለት የተለያዩ ራሳቸውን የቻሉ ቦታዎች ናቸው። ስለዚህ አመልካች በክስ ማመልከቻዎ ሁለት የተለያዩ ቦታዎች ተጠሪ እንዲያካፍላት ጠይቃለች ከሚባል በስተቀር አመልካች በመቃለሕ ትግራይ በተራ ቁጥር 755 ዝርዝሩ የተገለፀን ቦታ ተጠሪ እንዲያካፍላት ክስ አላቀረበችም በማለት የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ስበር ሰሚ ችሎትና አብላጫው ድምጽ የደረሱበት መደምደሚያ በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 225 ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት የመቀሌ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ አመልካችና ተጠሪ ለሚከራከሩበት ቦታ ያሰጠውን የቦታ መዝገብ ቁጥር በመጥቀስ የቀረቡትን ጥያቄ እንደ ትክክለኛ የክስ አቀራረብ አማራጭ

ባለመውሰድ የተሰጠና የማይንቀሳቀሱ ንብረት ላይ ክስ ለማቅረብ ትክክለኛው እና ብቸኛው የክስ አቀራረብ ሥርዓት የወሰን መለያ ምልክቶችን በመጥቀስ ክስን ማቅረብ እንደሆነ በመቁጠር የተሰጠ በመሆኑ አልተቀበለውም።

2. ከላይ በዝርዝር እንደገለጽነው አመልካች በክስ ማመልከቻዎ የቦታ ወሰን ምልክቶች በመጥቀስ የጠየቀው ቦታና በመቐለሕ ትግራይ ጋዜጣ ተራ ቁጥር 755 በመዝገብ የሥራና ከተማ ልማት መምሪያ ያወጣውን ቦታ ተጠሪ እንዲያካፍላት ያቀረበችው ጥያቄ ሁለት በተለያዩ መልዕክቶች የሚገኙ የተለያዩ ቦታዎች ናቸው። አመልካች በክስ ማመልከቻዎ ሁለት የተለያዩ ቦታዎችን ገልጾ የጠየቀ መሆኑንና ተጠሪ ጉዳይ ከዚህ በፊት በውሳኔ አልቋል የሚል የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ያቀረበ መሆኑን የተረዳው የወረዳው ፍርድ ቤት ተጠሪ ባቀረበው የመጀመሪያ መቃወሚያ ብይን ከመስጠቱ በፊት ፣

- አመልካች ዳኝነት እንዲታይላቸውና በፍርድ ተጣርቶ የሚፈልጉት በክሳቸው የተለያዩ አማራጮችን በመጠቀም ከገለጹቸው ቦታዎች የትኛውን ቦታ እንደሆነ እንዲያብራሩና መልስ እንዲሰጡ፣
- ተጠሪ ከዚህ በፊት በመዝገብ ቁጥር 2/90 ተከራክረን የመጨረሻ ውሳኔ አግኝቷል በማለት የሚቃወመው በአመልካች ክስ ከተገለፁት ሁለት ቦታዎች የትኛው እንደሆነ እንዲያብራሩና መልስ እንዲሰጥ በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 241 በሚደነገገው መሠረት ተገቢውን የቃል ምርመራ ያደረገ መሆኑንና ፍርድ ቤቱም ባደረገው የቃል ምርመራ አመልካች የወሰን መለያ ምልክቶችን በመጠቀም በመቀሌ ከተማ ደቡብ ወረዳ ሐድነት ጣቢያ የሚገኘው በምስራቅ 533 በምዕራብ አደባባይ በሰሜን 530፣ በደቡብ 534 የሚዋሰነው ቦታ ከዚህ በፊት አመልካችና ተጠሪ በዝገብ ቁጥር 2/90 ተከራክረውበት የመጨረሻ ፍርድ የገኘና ቦታውንም አመልካችና ተጠሪ እኩል ተካፍለው በይዘታቸው ሥር አድርገው የሚገኙ መሆኑን አጣርቷል። በዚህ ጉዳይ አመልካች ተጠሪ እንዲያካፍላት የምትፈልገውና ክስ ለማቅረብ ምክንያት የሆኑት ቦታ በመቀሌ ከተማ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ ታህሣሥ 15 /1995 በመቐለሕ ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 ዝርዝሩ የተገለፀውና ነባር የይዘታ ቦታ ፍርድ ቤቱ ባደረገው የቃል ምርመራ በማያሻማ ሁኔታ ግልጽ ሆኗል።

የወረዳው ፍርድ ቤት በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 241 መሠረት ባደረገው የቃል ምርመራ አመልካች ተጠሪ እንዲያካፍላት የጠየቀውና በመቐለሕ ትግራይ ጋዜጣ 755 ዝርዝሩና አዋሳኝ የድንበር ምልክቶቹ የተገለፀው ስድስት መቶ ካሬ ሜትር ቦታ አመልካችና ተጠሪ ከዚህ በፊት ያልተከራከሩበትና ውሳኔ ያላገኘ መሆኑን አረጋግጧል። ስለሆነም ፍረድ ቤቱ አመልካች በመቀለሕ ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 ዝርዝሩና አዋሳኝ ድንበሮቹ የተገለፁት ስድስት መቶ ካሬ ሜትር ቦታ ላይ የይዘታ መብት አላት ወይስ የላትም የሚለውን ጭብጥ በመያዝ የአመልካችንና የተጠሪን ክርክርና ማስረጃ በመስማትና በመመዘን ከዚህ ቦታ አመልካች ግማሹ ማለትም ሶስት መቶ ካሬ ሜትር ቦታ በይዘታነት ይገባታል በማለት ወስኗል። በእኛ እምነት የወረዳው ፍርድ ቤት በአመልካች ክስ ውስጥ ሁለት የተለያዩ ቦታዎች ተገልፀው መቅረባቸውን በመረዳትና አመልካች በዳኝነት ታይቶ እንዲወሰንላቸው የሚፈልጉት በክሳቸው ከገለፁት ውስጥ በየትኛው ቦታ ላይ እንደሆነ በፍታብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ ቁጥር 241 መሠረት ተገቢውን የቃል ምርመራ በማድረግ የክርክሩን መሠረተዊ የፍሬ ጉዳይ ጭብጥ መሥርቷል ይኸም የወረዳው ፍርድ ቤት የተከተለው የጭብጥ አመሰራረት ሥርዓት ፍርድ ቤት ጭብጥ ሊመሠርት ስለሚችልባቸው መንገዶች በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 428 የተደነገጉትን ድንጋጌዎች መሠረት ያደረገና የሥነ-ሥርዓት ጉድለት የሌለበት ነው። የወረዳው ፍርድ ቤት የጉዳዩን መሠታዊ ጭብጥ የያዘው በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 428 (ሀ) መሠረት አመልካች በክስ ማመልከቻዎ ያቀረበችውን ጥያቄ የተጠሪ መልስ ፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 428 (ሐ) በተደነገገው መሠረት የቃል ምርመራ ሲያደርግ አመልካችና ተጠሪ የሰጡትን መልስና ማብራሪያ መሠረት በማድረግ ነው። ከዚህ አንጻር ስንመዘነው የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ችሎትና አብላጫው ድምጽ የወረዳው ፍርድ ቤት በጭብጥ ሲመሠረት የሥነ-ሥርዓት ሕግ ድንጋጌዎችን እንዳልከተልና መሠረታዊ የሆነ የሥነ ሥርዓት ሕግ ጥሰት እንደተፈፀመ አድርገው የሰጡት ትርጓሜና የደረሱበት መደምደሚያ አሳማኝ ሆኖ አላገኘውም።

3. ከላይ ከክርክር እንደገለፀጽነው አመልካችና ተጠሪ በመዝገብ ቁጥር 1/90 በወረዳው ፍርድ ቤት ተከራክረው የመጨረሻ ውሳኔ ያገኘው በመቀሌ ከተማ ደቡብ ወረዳ ሐድነት ጣቢያ ሚገኘው በምስራቅ 533 በምዕራብ አደባባይ በሰሜን 530 እና በደቡብ 534 የሚያዋስኑት ቦታ ነው።

የወረዳው ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 428(ሀ) እና የፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 428(ሐ) ድንጋጌዎች መሠረት በማድረግ ከጭብጥነት የያዘውና የአመልካችንና የተጠሪን ክርክርና ማስረጃ በመስማትና በመመዘን ውሳኔ የሰጠው የመቀሌ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ ታህሣሥ 15 ቀን 1995 በመቐለሕ

ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 የገለጸው ቦታ ነው። ቦታው በአዋሳኝ ምልክቶች በሚያሳየው በምስራቅ አቶ ኪዳኑ ፈቃዱ፣ በምዕራብ አቶ አብርሀ ኪዳኑ በሰሜን አደባባይ በደቡብ አቶ ግደይ ገብሩ የሚያዋስኑት ስድስት መቶ ካሬ ሜትር ቦታ ነው። የወረዳው ፍርድ ቤት ውሳኔ የሰጠውምና የዚህ ቦታ ግማሽ የአመልካች ግማሹ ደግሞ የተጠሪ ይዘታ ቦታ ነው በማለት ነው። የሥር ፍርድ ቤት የክርክሩ ጭብጥ አድርጎ በያዘው በዚህ ቦታ ላይ አመልካችና ተጠሪ ከዚህ በፊት ተከራክረው አያውቁም። ይህን ቦታ አመልካችና ተጠሪ በመዝገብ ቁጥር 1/90 ተከራክረው ውሳኔ ካገኘው ቦታ የተለየና ራሱን የቻለ ቦታ ነው። ይህንን መሠረታዊ ፍሬ ጉዳይ የወረዳው ፍርድ ቤት ብቻ ሳይሆን የወረዳው ፍርድ ቤት ውህን በይግባኝ ያቀረበላቸው የዙኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኞች የፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 272 በሚደነግገው መሠረት በአካል ከቦታው በመገኘትና ተገቢውን ማጣራት በማድረግ ውሳኔ የሰጡ መሆኑን ከዙኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የውሳኔ ግልባጭ ለመረዳት ይቻላል።

በመሆኑም አመልካች የሰበር አቤቱታ አቅርበውበት በዚህ መዝገብ የተያዘው ክርክር አመልካችና ተጠሪ ከዚህ በፊት በመዝገብ ቁጥር 1/90 ተከራክረው የመጨረሻ ውሳኔ ካገኘው ቦታ የተለየና ራሱን የቻለ ቦታ ነው። የወረዳው ፍርድ ቤት የክርክሩ መሠረታዊ ጭብጥ አድርጎ የመሠረተውና የአመልካችንና የተጠሪን ክርክርና ማስረጃ ሰምቶ ውሳኔ የሰጠበትና ጉዳዩ መጀመሪያ በይግባኝ ያየው የዙኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተጨማሪ ማጣራት በማድረግ ውሳኔ ሰጥቶበት በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የፀና ውሳኔ ከዚህ በፊት አመልካችና ተጠሪ ያልተከራከሩበትና ውሳኔ ያላገኘ ጉዳይ ነው። አመልካችና ተጠሪ ከዚህ በፊት ተከራክረው በመዝገብ ቁጥር 2/90 ውሳኔ ያገኘ ቦታ የወረዳው ፍርድ ቤት የክርክሩ መሠረታዊ ጭብጥ አድርጎ፣ ከያዘው የአመልካችንና የተጠሪን ክርክርና ማስረጃ ሰምቶ ውሳኔ ከሰጠበትና ጉዳዩንም በይግባኝ አይተው ያፀደቁት የዙኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤትና የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ውሳኔ ከሰጡበት ጉዳይ የተለየ ነው።

አመልካችና ተጠሪ ከዚህ በፊት ተከራክረው ውሳኔ ያገኘው ቦታና በዚህ ጉዳይ የመቀሌ ወረዳ ፍርድ ቤት የዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤትና የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በጭብጥነት ይዘው ውሳኔ የሰጡበት ቦታ የተለያዩ መሆናቸውን የሥር ፍርድ ቤቶች ውሳኔ በግልጽ እያሳዩ የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አላግባብ የፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 5 ንዑስ አንቀጽ በመጥቀስ የሰጠው ውሳኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት ያለበትና በዚህ ችሎት ሊሻርና ሊታረም የሚገባው ነው የሚል እምነት አለን። በያዘው ጉዳይ በጭብጥነት የተያዘውና በየደረጃው ያሉ የትግራይ ፍርድ ቤቶች አጣርተው ውሳኔ የሰጡበት ቦታ ከዚህ በፊት አመልካችና ተጠሪ ተከራክረው በውሳኔ ካለቀው ቦታ የተለየ በሆነበት ሁኔታ የፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 5 ንዑስ አንቀጽ 1 ተፈጻሚነት እና አግባብነት የሌለው በመሆኑ በድንጋጌው መንፈስና ዓላማ እንዲሁም ይዘት ጋር የማይጣጣም ትርጉም የመስጠት የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት የሰጠውን ውሳኔ አብላጫ ድምጽ መሠረታዊ የህግ ስህተት የለበትም በማለት ማጽናቱ አግባብነት ያለው ነው ብለን ባለማመናችን በሐሳብ ተለይተናል።

4. በእኛ በኩል በቦታች ፍርድ ቤቶች በተለይም ክርክሩን በመጀመሪያ አይቶ ውሳኔ በሰጠው በወረዳ ፍርድ ቤት በአመልካችና በተጠሪ መካከል የነበረውን ሙግት በሚመለከት በሚመራበት ወቅት የፈፀመው የሥነ ሥርዓት ጉድለት ቀላል የሥነ ሥርዓት ጉድለት ነው። የወረዳው ፍርድ ቤት አመልካች በክስ ማመልከቻዎ ከገለፀቻቸው ሁለት ቦታዎች ውስጥ የወሰን መለያ ምልክቶችን ጠቅሶ የጠየቀችው ቦታ ከዚህ በፊት በውሳኔ የተቋጨ እንደሆነ አመልካች ክስ ለማቅረብ ምክንያት የሆነውና በፍርድ ተጣርቶ እንዲወሰንላት የምትጠይቀው በመቐለሕ ትግራይ ጋዜጣ በተራ ቁጥር 755 መዝግቦ የመቀሌ ሥራና ከተማ ልማት መምሪያ የወጣው ቦታ እንደሆነ በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 241 መሠረት ባደረገው የቃል ምርመራ ግልጽ ሆኗል።

ስለሆነም በአመልካች በክስ ውስጥ የወሰን መለያ ምልክቶችን በመጥቀስ ያቀረበችውን የክስ ክፍል ሙሉ በሙሉ በማውጣት በመቐለሕ ትግራይ ጋዜጣ ተራ ቁጥር 755 የተጠቀሰውን ቦታ አዋሻኝ የድንበር መለያ ምልክቶች በመግለጽ ክሷን አሻሽላ እንድትቀርብ በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 91 ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት በራሱ አነሳሽነት ትእዛዝ በመስጠት ጉዳዩን ለክርክር ክፍተት በማይፈጥርበት ሁኔታ አይቶ መወሰን እየቻለ ፍርድ ቤቱ ይህንን ሥርዓት አልተጠቀመበትም። በሌላ በኩል ተጠሪ ፍርድ ቤቱ አመልካች ክሷን እንድታሻሽል ሳይደርግ ክርክሩን ማስቀጠሉ የመከላከል መብቱን የሚያጣብብና የሥነ ሥርዓት ጉድለት ያለበት ነው የሚል እምነት ካለው በወቅቱ የወረዳው ፍርድ ቤት ይህንን የሥነ ሥርዓት ጉድለት እንዲያርመው በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር

207 መሠረት አቤቱታ የማቅረብ መብት የነበራቸው ቢሆንም ተጠሪ ይህንን መብታቸውን ያልተጠቀሙበት መሆኑን ከሥር ፍርድ ቤት ውሳኔ ግልባጭ ለመገንዘብ ይቻላል።

የወረዳው ፍርድ ቤት በአመልካችንና የተጠሪን ክርክርና ማስረጃ ሰምቶ ውሳኔ የሰጠው በመቅልሕ ትግራይ ጋዜጣ ተራ ቁጥር 755 በሥራና ከተማ ልማት መምሪያ በተጠሪ ስም የወጣው ነባር የይዛታ ቦታ ላይ አመልካች መብት አላት ወይስ የላትም የሚለው ጭብጥ በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 248 ድንጋጌዎች መሠረት በመመሥረት በመሆኑ የወረዳው ፍርድ ቤት አመልካች ክሷን ሳታሻሽል የአመልካችንና የተጠሪን ክርክር ሰምቶ ውሳኔ መስጠቱ የተጠሪን የመከላከል መብትና የፍትህ መንገድን ያስከተለ መሠረታዊ የሥነ ሥርዓት ጉድለት ነው ብሎ ለመደምደም የሚያስችለን ሆኖ አላገኘነውም። ምክንያቱም ይኸ የወረዳው ፍርድ ቤት የሥነ ሥርዓት ጉድለት የፈጸመበት የወረዳው ፍርድ ቤት ውሳኔ ለከፍተኛው ፍርድ ቤት ይግባኝ ቀርቦበት የከፍተኛው ፍርድ ቤትም የበኩሉን ተጨማሪ ማጣራት ካደረገ በኋላ አጽድቶታል። ውሳኔ ድጋሚ ይግባኝ ለክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ቀርቦበት በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ፀድቋል።

አንድ ጉዳይ በሚታይበት ጊዜ ቀላል ሥነ-ሥርዓት ጉድለት የተፈጸመ ሲሆንና የሥነ ሥርዓት ጉድለት የፈጸመው ፍርድ ቤት የሰጠው ውሳኔ ይግባኝ ቀርቦበት በይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት የፀደቀ ከሆነ ውሳኔው በተፈጸመው ቀላል ሥነ ሥርዓት ጉድለት ምክንያት ብቻ ውድቅ እንደማይሆን በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት 212 ተደንግጓል። ስለሆነም የወረዳው ፍርድ ቤት አመልካች ክሷን እንድታሻሽል ሳይደርግ አመልካቹንና ተጠሪን አከራክሮ መወሰኑ እንደ መሠረታዊ የህግ ስህተት የሚቆጠርና ውሳኔውን ውድቅ ለማድረግ የሚያስችል ምክንያት ሆኖ አላገኘነውም።

በአጠቃላይ ከላይ በዝርዝር በገለጽናቸው ምክንያቶች የወረዳው ፍርድ ቤት ውሳኔና በይግባኝ ቀርቦላቸው ያዩት የዙኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤትና የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የሰጡት ውሳኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት የለበትም። የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለበር ችሎት የበታች ፍርድ ቤቶች ጭብጥ አድርገው ያልያዙትንና ውሳኔ ያልሰጡበትን ጉዳይ አግባብ በመጥቀስ በፍታብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 5 ንዑስ አንቀጽ 1 አላግባብ በመተርጎም የሰጠው ውሳኔ የሥር ፍርድ ቤቶች ጭብጥ አድርገው በመያዝ ውሳኔ የሰጡበትን ፍሬ ጉዳይ ያላገናዘበና መሠረታዊ የህግ ስህተት ያለበት በመሆኑ ይኸ የሰበር ችሎት ሊሸረውና የተፈጸመውን መሠረታዊ የህግ ስህተት ሊያርመው ይገባል በማለት የልዩነት የውሳኔ ሀሳባችንን ምክንያታችንን ገልፀናል።

የማይነበብ የሁለት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ፀ/መ